

Toimintaohje:

Lue tarina. Keskustelkaa ryhmässä, millaista monialaista tukea lapsen nykytilanne vaatii? Kirjatkaa tukitoimiin toimijat ja heidän vastuunsa.

Lähtötilanne:

Päiväkotihenkilökunta huomannut, että äidin tullessa hakemaan kuusivuotiaista lasta, hän ensin juoksi äidin luo, mutta kohdalla ollessaan jatkoikin matkaa ohi ikään kuin paeten paikalta. Äiti joutui usein lahjomaan lasta saadakseen hänet lähtemään kotiin. Niinä hetkinä lapsi saattoi hakea lokerostaan pinon kirjoittamiaan tekstejä tai laskemiaan laskuja, antaa ne äidille korostaen omia taitojaan ja kiltteyttään. Omakuvapiirustuksessa piirsi kaksi lasta, joista toisen hän sanoi ”muuttuvan koko ajan paremmaksi, jotta äitikin pitää”. Toinen lapsi kävi eskaria.

Lastentarhanopettaja näytti piirustusta äidille vasu-keskustelussa ja huomasi äidin katoavan täysin toiseen maailmaan, jossa hän ei tuntunut kuulevan eikä näkevän ketään. Kysyessään perhetilanteesta äiti havahtui ja kertoi yli-innokkaasti uudesta miesystävästä, joka varmasti vielä joskus menee hänen kanssaan naimisiin, kunhan hän oppii ensin kokkaamaan. Kotona olemisesta äiti vastasi, että lapsi useimmiten tietokoneella pelaamassa ja niin omatoiminen, että syö ja menee nukkumaan yksinään. Lastentarhanopettaja huolestui äidin vastauksista ja teki perheestä lastensuojeluilmoituksen.

Tukitoimet:

Sosiaalityöntekijät saapuivat putipuhtaaseen ja siivottuun kotiin. Äiti pukeutunut lähes juhlavaatteisiin ja meikannut voimakkaasti. Hän puhui taukoamatta, mutta ei tuntunut kuuntelevan kysymyksiä, joita esitettiin. Välillä vastaukset vaikuttivat siltä, kuin ei olisi ymmärtänyt yksinkertaisia arkipäivän kysymyksiä. Äiti vaikutti loukkaantuvan helposti ja puolustautuvan hanakasti tai toisaalta lepertelevänsä vastauksia miellyttämisenhaluisena. Ruokakaapeissa kasoittain riisi-, makaroni- ja muita pakkauksia, joita ei oltu avattu. Äidin käsivarsissa viiltelyn jälkiä. Niistä kysyttäessä äiti vastasi, että on huomannut viime aikoina itsellään olevan uskomattoman korkea kipukynnys ja vain testeilleensä taitojaan mahdollista fakiirikoulutustaan varten. Sinne miesystävä kannusti. Sosiaalityöntekijät lähettivät äidin lääkärille, joka teki lähetteen edelleen psykiatriseen arvioon.

Psykiatrian yksikön psyykkisen tilan arviossa todettiin äidin todellisuudentajun hämärtyneen ja kipuaistin olleen lähes olematon. Vastaanotolla äiti vähäpuheinen ja hänen tuntui olleen vaikea edes liikkua poliklinikalle. Lapsi otettiin kiireellisenä tapauksena tilapäisesti huostaan ja äiti jäi sairaalaan. Muutaman lepopäivän jälkeen äiti avautui omahoitajalleen sen verran, että kertoi jaksaneensa päivät yleensä hyvin ja käyneensä töissä normaalisti, mutta illalla lapsen mentyä pelaamaan tai varsinkin nukahdettuaan, mieleen eksyvän suuria pelkotiloja ja itsetuhoisuutta. Lapsen vauva-ajasta hän ei kuulemma muistanut mitään muuta kuin, että lapsi oli usein öisin pahantekijä ja kiduttaja itkullaan, joka piti vain sulkea pois mielestä.

Nykyhetki:

Äiti ohjattiin traumaterapeutille tutustumiskäynnille. Terapeutti onnistui saamaan selville äidin itsensä tulleen enonsa hyväksikäyttämäksi lapsena. Äiti takertui terapeuttiinsa voimakkaasti ja regressoitui lähes lapsenomaiseen riippuvuussuhteeseen. Kalliiseen hoitomuotoon ei tiedossa pitkää jatkumoa ja jonot pitkät. Hakemus Kelan kolmivuotiseen terapiajaksoon on vireillä.

Lapsi kävi esikoulua tilapäisten sijaisvanhempien luota. Hän oli suorittajaluonne, joka lisäksi halusi miellyttää paljon ystäviään sijaisperheestään varastamallaan tavaroilla. Ruoan nieleminen vaikeaa ja lapsi huolestuttavan laiha. Lisäksi fyysisiä oireita ja kipuja, joihin ei löydy lääketieteellistä selitystä. Omakuva piirustuksessa ei enää näkynyt kuin yksi lapsi. Se joka osaa kaiken. Ja ikävöi äitiään.